

Valdybos pirmininko pranešimo, pasakyto pakartotinio Alytaus kredito unijos narių visuotinio susirinkimo, vykusio 2024 04 19, santrauka.

Nežinau ir nuo ko ir pradėti. Ar nuo gerų žinių ar nuo labai gerų žinių. Viena iš tokių žinių, tik nežinau kuriai grupei ją priskirti, tai, kad visa ką pernai metų susirinkimo metu jums žadėjau, tai ką prognozavau, visa tai neįvyko. Prognozės nepasitvirtino.

Pernai prognozuodamas kredito unijos ateitį, rėmiausi garsiausiais ekspertais, ekonomistais ir visais kitais aiškiaregiais pranašais, kurie pranašavo blogą ateitį, sunkius laikus, ekonominę krizę ir bankrotus. Todėl sakiau, jei kalbėčiau atvirkesčiai, pranašaučiau gerus laikus, kalbėčiau apie šviesią ateitį, tai išsiskirčiau ir bendro fono. Prognozavau, kad kredito unijai bus nepakeliamos išlaidos privalomoms „amalinėms“ pareigybėms. Apsirikau. Nors išlaidos didėjo dėl padidėjusių indėlių palūkanų, dėl išaugusių paslaugų ir prekių kainų, prognozės neišsipildė. Kredito unija atlaikė visus iššūkius ir metus baigė be nuostolio. Kredito unijos rezultatas daugiau nei du kartus didesnis nei 2022 metais.

Ataskaitos neskaitysiu, tik ją pristatysiu, t. y. papasakosiu apie ją. Kadangi ataskaitos tekstas yra paskelbtas internetinėje svetainėje ir ją visi perskaitėte, todėl tik pakalbėsiu apie ataskaitą.

Ataskaitoje, kaip ir visuose rimtuose dokumentuose, pirmiausia pateikiami sąvokų apibrėžimai. Aprašyta kas yra kredito unija, kas yra jos valdyba ir kas yra valdybos ataskaita. Toliau pateikiama informacija ką veikė valdyba per ataskaitinį laikotarpį ir kokie tos veiklos rezultatai.

Ataskaitoje svarbus kredito unijos apibrėžimas arba aiškinimas kas yra kredito unija. Dėl kredito unijos sampratos visada vyko tyli bet aštri diskusija. Praėjusių metų VNS metu sakiau, kad senasis kredito unijos apibrėžimas, toks koks buvo ankstesnėse ataskaitose, neatitinka Lietuvos centrinės kredito unijos ir Lietuvos banko sampratos apie unijas ir visą kredito unijų sistemą. Buvusiose ataskaitose pateikta informacija neatitinka LCKU ir LB sampratos kokią misiją atlieka kredito unijos, kieno dėka atsirado Alytaus kredito unija ir kokiomis aplinkybėmis susikūrė Alytaus kredito unija. Kas formuoja unijų kapitalą, kieno interesus tenkina, atstovauja bei gina kredito unijos. Išsiskyrė suvokimas kieno kapitalo dėka kredito unijos atsirado, kieno kapitalo dėka veikia ir kieno valioje norėtų likti kredito unijos ir visa sistema.

Praėjusiais metais žadėjau, kad šių metų ataskaitoje ir kitose ateities ataskaitose bus jau kitas, kitoks kredito unijos apibrėžimas bei kredito unijos sąvokos aiškinimas.

Sudarant šią, ataskaitinių metų ataskaitą, sunkiausias ir visiškai neįveikiamas uždavinys tapo pačiam suvokti ir aprašyti kas dabar mes esame, kieno interesus tenkiname ir kokią misiją atliekame. Kokia tos veiklos prasmė. Visą buvusį tekstą apie

kredito unijos sampratą pašalinau, tačiau naujo sukurti nepavyko. Dėl to ataskaita tapo ženkliai trumpesnė.

Nesvarbu koks, kada buvo ar bus kredito unijos apibrėžimas ir jos misijos aiškinimas, tačiau atsakomybę už unijos egzistenciją ir buvimo pasekmes prisiimantis organas (valdyba) turės būti. Dėl to toliau ataskaitoje yra aprašyta kas yra kredito unijos valdyba, kokia jos misija, kokie asmenys sudarė valdybą. Valdybos pareiga organizuoti kredito unijos misijos (kuri taip ir neaiški) įgyvendinimą, ir kaip jau minėta, prisiimti atsakomybę už unijos veiklos pasekmes.

Kredito unijos Valdyba - tai kolegialus kredito unijos valdymo organas, priimančias sprendimus kredito unijos vardu. Valdyba sudaroma ir veikia pagal Kredito unijų įstatymą ir Alytaus kredito unijos įstatus.

Valdybos misija organizuoti ir valdyti kredito unijos narių ūkinių ir socialinių poreikių tenkinimą. Tai be galo sunki ir atsakinga misija. Tačiau nėra taip buvę, kad ne tik mūsų kredito unijoje, bet ir visoje sistemoje kada nors būtų kaip nors nubausta valdyba, jos pirmininkas ar administracijos vadovas už tai kad nepatenkino kurio nors nario poreikių ar vilčių. Jei ateina norintis pasiskolinti narys, prašo padėti, ir jam atsakoma už tai niekas nėra kaip nors baudžiamas. Jei ateina indėlininkas ir prašo padidinti jam indėlio palūkanas ir jos nėra padidinamos o indėlininkas tiesiog paleidžiamas į kitą banką. T y. indėlininko poreikiai nepatenkinami, tai niekas už tai nėra baudžiamas. Tai reiškia, kad kredito unijos misija nėra tenkinti savo narių ir pajininkų interesus ar poreikius.

Kredito unijos valdybos veikla – kolegialus kredito unijos problemų sprendimas, optimaliausių sprendimų paieška ir priėmimas, priimtų sprendimų vykdymo organizavimas ir/arba sprendimų vykdymas. Už savo veiklą valdyba atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui - ne rečiau kaip kartą per metus. Valdyba privalo paruošti rašytinę Kredito unijos veiklos ir valdybos darbo ataskaitą ne vėliau kaip likus 10 dienų iki eilinio visuotinio narių susirinkimo ir pristatyti šią ataskaitą visuotiniam narių susirinkimui, kuris turi teisę įvertinti valdybos veiklą.

2023 m. Alytaus kredito unijos (Alytaus KU) valdybą sudarė šie asmenys:

Ūkininkas Vytautas Raulonis,

ūkininkų sąjungos pirmininkas Marius Gudaitis

ūkininkas Albertas Jusas,

jau baigęs ūkininkauti Zenonas Anušauskas

ir dar tik pradėdanti ūkininkauti Kristina Tarailė.

2023 m. buvo devynioliktieji kredito unijos veiklos metai. Per 2023 metus Alytaus KU valdyba rinkosi ir posėdžiavo 43 kartus. Rinkdavosi kas antrą savaitę arba pagal reikalą, kai atsirasdavo svarstytinų klausimų. Kartais posėdžiai vyko nuotoliniu būdu, per ZOOM programą, bet dažniausiai realiai, susirenkant Alytuje. Buvo svarstyta apie 200 klausimų.

Dažniausiai buvo svarstomi:

Vidaus veiklą reglamentuojantys klausimai, ruošiami ir tvirtinami dokumentai.

Palūkanų ir įkainių už Alytaus kredito unijos teikiamas paslaugas nustatymas.

Paskolų kredito unijos nariams išdavimas.

Veiklos rizikų ir grėsmių analizė. Priemonių rizikų valdymui numatymas

Valdybos posėdžiuose nuolat yra aptariami nuveikti darbai. Dažnai svarstytos kredito unijos įvairios veiklos rizikos, jų valdymo priemonės ir galimybės. Aptarta kredito unijos valdybos metinė veiklos ataskaita, kredito unijos metinės finansinės atskaitomybės.

Visi kredito unijos 2023 metų valdybos sprendimai ir visi veiksmai, visas dėmesys kaip ir ankstesniais metais buvo skirtas Pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimui ir Fizinių asmenų duomenų apsaugos direktyvų įgyvendinimui. Įgyvendinant minėtas direktyvas per visus metus buvo kviečiami unijos nariai į unijos būstinę domenų atnaujinimui. Buvo tvarkomas narių registras. Analizuojamas narių aktyvumas ir kaip jie naudojami unijos paslaugomis. Neaktyvūs, nesinaudojantys unijos paslaugomis nariai buvo kviečiami į unijos būstinę, raginami naudotis paslaugomis arba priimti atitinkamus sprendimus dėl narystės kredito unijoje.

Dar toliau yra pateikiamas pačios ataskaitos apibrėžimas. Parašyta kad valdybos ataskaita – tai informacijos ir duomenų apie kredito unijos valdybos veiklą, priimtus sprendimus ir pasiektus rezultatus visuma.

Kasmet ruošiant ataskaitą galvojame ką svarbiausio reiktų pasakyti valdybos veiklos ataskaitoje. Norisi pasakyti tai, kas labiausiai įsimintina, kas svarbiausia įvyko per ataskaitinį laikotarpį ir kas įdomu valdybai, ir kas gali būti įdomu visiems unijos nariams.

Pristatomoje valdybos ataskaitoje nėra konkrečių septynženklių skaičių bei lentelių ir mažai kritikos sau, todėl kad ataskaitos rengėjai ir sudarytojai mato tik stabilią kredito unijos veiklą ir puikius Alytaus kredito unijos veiklos rezultatus.

Ataskaitoje pateikiama informaciją apie unijos valdybos veiklas, apie svarbiausius 2023-tų metų įvykius ir tai ko nebuvo ankstesniais metais:

1. 2023 m. spalio mėn. buvo atliktas Alytaus kredito unijos skolininkų rizikos stebėsenos vidaus auditas. Audito tikslai - įvertinti, kaip kredito unijoje yra organizuojamas ir vykdomas skolininkų rizikos stebėsenos procesas, ar kredito unijos veiksmai yra pakankami ir atitinka taikomus teisės aktus, ar yra laikomasi vidaus tvarkų reikalavimų.

Nors audito išvadoje, bendru vertinimu, kredito unijoje įdiegtos vidaus kontrolės procedūros ir rizikos valdymo sistema, susijusi su skolininkų rizikos stebėsenos priemonių įgyvendinimu, vertinama kaip vidutinės rizikos. Įvertinus sukurtos sistemos veiksmingumą, nustatyta rizika, kad kredito unijoje įdiegtos darbo su vėluojančiais klientais procedūros ne visais atvejais užtikrina tinkamą kliento paskolų dengimo stebėseną ir savalaikį informacijos valdymą ir atitinkamos informacijos suvedimą į i-Kubas bei kitus reikalaujamus dokumentus. Prioritetinėmis tobulintinomis sritimis yra darbo su vėluojančiais ir aukščiausios rizikos skolininkais bei kreditų vertinimo ir grupavimo procedūrų įgyvendinimas kasdienėje kredito unijos veikloje. Tačiau kredito unijos paskolų rizikos rodiklis metų bėgyje niekada neviršijo nustatyto priimtino 5 proc. normatyvo, o metų pabaigoje, 2023 12 31 d. buvo 0,77 proc. Tokio mažo paskolų rizikos rodiklio kredito unija neprisimena. Tai rodo, kad kredito unijoje įdiegtos vidaus kontrolės procedūros ir paskolų rizikos valdymo sistema, susijusi su skolininkų rizikos stebėsenos priemonių įgyvendinimu yra pakankama ir efektyvi.

2. Taip pat 2023 m. spalio mėn. buvo atliktas Alytaus kredito unijos visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas. Vertinimą atliko ir ataskaitą paruošė Lietuvos centrinės kredito unijos Prevencijos departamentas, pinigų plovimo prevencijos specialistė Loreta Karalukaitė.

Kredito unijos visos veiklos PPTF rizikos vertinimo tikslas - suprasti kylančias PPTF rizikas ir įvertinti, kurioms savo veiklos sritims Kredito unija privalo skirti didesnę dėmesį, taikydama PPTF prevencijos priemones.

Remiantis LCKU ir LCKU grupės veiklos rizikos valdymo strategija, PP ir TF rizika apibrėžiama kaip rizika, kelianti grėsmę pasinaudoti LCKU ir LCKU grupės produktų ir paslaugų pažeidžiamumu PPTF tikslais ir tuo sukelti piniginių baudų ir (ar) kitų poveikio priemonių skyrimo LCKU ar grupei grėsmę.

Alytaus kredito unijos visos veiklos PP/TF rizikos vertinimo ataskaitoje pateikiama tokia išvada:

likutinė Kredito unijos PP rizikos lygio reikšmė lygi 1,51 ir atitinka mažą rizikos lygį;

likutinė kredito unijos TF rizikos lygio reikšmė lygi 1,49 ir atitinka mažą rizikos lygį.

Remiantis kredito unijos 2022 m. atliktu PP/TF rizikos vertinimu, likutinės Kredito unijos PP rizikos lygio reikšmė buvo lygi 2,03 ir atitiko vidutinį rizikos lygį, o likutinės TF rizikos lygio reikšmė buvo lygi 1,38 ir atitiko mažą rizikos lygį. Lyginant šiuos rezultatus su 2023 m. atlikto PP/TF rizikos vertinimo rezultatais, pastebėtina, kad likutinės PP rizikos lygio reikšmė yra sumažėjusi ir atitinkamai sumažėjęs PP likutinės rizikos lygis, o likutinės TF rizikos lygio reikšmė yra padidėjusi, tačiau TF likutinės rizikos lygis išlieka nepakitęs. Šiuos pokyčius lemia tai, kad 2023 m. PP/TF rizikos vertinimas atliktas vadovaujantis atnaujinta, Kredito unijos Valdyboje 2023-06-08 patvirtinta, Kredito unijos visos veiklos PPTF rizikos vertinimo tvarka, kuri yra papildyta naujos rizikos veiksniais. Taip pat pastebėtina, kad PP rizikos lygio sumažėjimą lemia 2022 m. atlikto kredito unijos visos veiklos PP ir TF rizikos vertinimo metu sudaryto kredito unijos PP/TF riziką mažinančių priemonių plano įgyvendinimas apimtimi.

Remiantis kredito unijos 2023 m. atliktu PP ir TF rizikos vertinimu, likutinės Kredito unijos PP rizikos lygio reikšmė yra lygi 1,51 ir atitinka mažą rizikos lygį, o likutinės TF rizikos lygio reikšmė yra lygi 1,49 ir taip pat atitinka mažą rizikos lygį.

Tai rodo, kad kredito unijoje įdiegtos vidaus kontrolės priemonės ir procedūros yra pakankamos ir veiksmingos ir, kad Alytaus kredito unijoje pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo rizika yra valdoma veiksmingai ir efektyviai.

3. Visiškai metų pabaigoje, gruodžio paskutinėmis dienomis buvo atliktas Informacinių technologijų ir saugumo rizikos vertinimas. Šio vertinimo tikslas nustatyti kokios rizikos ir grėsmės egzistuoja kredito unijoje, kas tokio nenumatyto gali atsitikti kredito unijoje, kas galėtų reikšmingai pakenkti kredito unijos veiklai arba visiškai ją „nužudyti“. Šį vertinimą, pagal pateiktą metodiką atliko kredito unijos administracijos vadovas. Įvertinus visas aplinkybes, ir atlikus analizę padaryta išvada (ir su tuo sutiko LCKU Informacinių technologijų specialistas Tomas Zulonas) kad nėra tokio įvykio, nėra tokios grėsmės kas galėtų „nužudyti“ kredito uniją. Galima imituoti visišką kredito unijos sunaikinimą. Išjungti visus kompiuterius, visus serverius, visiškai atjungti elektros energiją ir, pašalinus visiems administracijos darbuotojams užrakinti kredito uniją pakankamai ilgam laikui ir vis tiek kredito unija veiks. Viskas yra taip sutvarkyta, kad vienos ar net kelių procese dalyvaujančių grandžių: žmonių, kompiuterių, dokumentų ar net patalpų praradimas, gal ir sukeltų nepatogumų, bet kredito unijos veikimo nesustabdytų. Tikimybė, kad tai gali įvykti yra minimali. Todėl kredito unija veikia visiškai saugiai ir stabiliai.

Nors 2023 metai, kaip ir visi kiti iki tol, buvo iššūkių metai, Alytaus kredito unija 2023 – uosius ir devynioliktuosius veikimo metus baigė sėkmingai. Visi veiklos rodikliai teigiami ir atitiko normatyvus. Siekėme, kad unijos veikla būtų kuo efektyvesnė, o likvidumas tinkamiausio dydžio.

2023 metais unijos veiklos apimtys ir turtas neženkliai sumažėjo dėl to, kad nekonkuravome su kitais dėl indėlių. Stengėmės taupyti ir kad nebūtų didelio indėlių pertekliaus. Siekėme išlaikyti optimalų likvidumą. Metų pabaigoje unijos turtas buvo 6,210 milijonų eurų (2022 m, 6, 675 mln. Eur.) Paskolų portfelis padidėjo ir pasiekė 4 900 milijono eurų. (2022 buvo 4, 723) milijono eurų. Portfelio kokybė metų pabaigoje buvo labai gera.

Apie PPTF prevenciją: Pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos funkciją visoms kredito įstaigoms priskyre valstybė. Šios funkcijos įgyvendinimui Alytaus kredito unija yra sudariusi sutartį su Centrine kredito unija. Yra paruošta ir kredito unijos valdybai pateikta PPTF ataskaita už 2023 m.

Viena iš PPTF prevencijos priemonių yra „pažink savo klientą“ principas. Visus metus raginame narius atvykti į kredito uniją ir atsinaujinti pateikti aktualius anketinius duomenis (atnaujinti savo anketas). Didžioji dalis atvyko ir atnaujino. Tačiau dalis narių nereagavo į raginimus, neatsiliepė, nepavyko susisiekti nurodytais adresais. Geroji šio proceso pusė yra ta, kad susiskaičiavome kiek mūsų yra, kiek narių naudojasi ir planuoja naudotis kredito unijos paslaugomis ir kas iš narių nelaiko savęs kredito unijos nariu, nesinaudoja ir neplanuoja naudotis unijos finansinėmis paslaugomis. Todėl vėl buvo sudarytas, ir valdybos patvirtintas sąrašas narių kuriuos siūloma braukti iš Alytaus kredito unijos narių sąrašo ir jų pajinius įnašus perkelti į jiems atidarytas naujas gražintinų pajų sąskaitas.

Nors kredito unijos pelnas nėra unijos tikslu, metus kredito unija užbaigė be nuostolio. Unija metus baigė sukaupdama (uždirbo) 15,09 tūks. Eur. pelną. Tai daugiau tris nei du kartus daugiau nei 2022 m. tuomet buvo 5,89 tūks. Eur. Per visus aštuoniolika metų kredito unija sukaupė virš 200 tūkstančių eurų rezervą.

Ačiū už kantrybę išklausančią pateikiamą informaciją

Apie atsistatydinimą iš kredito unijos Valdybos pirmininko pareigų.

Jau esu pranešęs el. laiškais kad: 2024 metai, kurių sulaukėme ir įpusėjo yra didelių permainų ir vilties metai mums ir visam pasauliui. Šiais metais vyksta daug rinkimų. Pasaulis rinksis naujus parlamentus, prezidentus, karalius ir kitus svarbius asmenis. Keičiasi pasaulinė politika ir tvarka. Tai teikia vilčių. Visi sulauksime tai, ko tikimės. Rinkimų gausą nusprendžiau papildyti ir aš. Pareiškiu, kad atsistatydinu iš Alytaus kredito unijos Valdybos pirmininko pareigų. Argumentas, kurį sakau visiems, tai kad pasenau, pražilau ir liūdesiu susirgau. Nenoriu šiais požymiais užkrėsti savo jauno ir gražaus kolektyvo. Kaip sakoma atėjo jo didenybę laikas. Žmonės sako: Viskas padaryta: namai pastatyti, vaikai užauginti, medžiai pasodinti ir auga. Galima tik gyventi, bet Taip ir kredito unijoje. Viskas padaryta: Kredito unija įkurta.

Patalpos įsigytos ir suremontuotos. Visos reikalingos techninės priemonės įsigytos, programinė įranga yra. Kolektyvas suburtas ir patirtis įgyta. Rezervas (atsargos) sukauptas. Visos sąlygos unijos veiklai yra. Lieka tik tęsti veiklą.

Ačiū jums už tai, kad su dauguma iš jūsų galėjau būti kartu net dvidešimt metų. Man buvo tikrai gera. Šie dvidešimt metų buvo prasmingiausi mano gyvenime. Nei vienoje veikloje taip ilgai neišbuvau. Visų prašau pakelti rankas kas išklausėte ir išgirdote šį mano pareiškimą apie mano atsistatydinimą iš Valdybos pirmininko pareigų. Ačiū jums.